

Vergaderjaar 2010–2011

21 501-34

Raad voor Onderwijs, Jeugdzaken en Cultuur

Nr. 156

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2010

Hierbij ontvangt u, mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Veiligheid en Justitie, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de schriftelijke afhandeling van het Algemeen Overleg over Jeugdmobiliteit en Internationalisering van 28 oktober jl. en het Algemeen Overleg over de Onderwijs-, Jeugd-, Cultuur- en Sportraad (OJSC-raad) van 17 november jl. (kamerstuk 21 501-34/22 112, nr. 155). Tevens stuur ik u het verslag van de OCJS-raad van 18 en 19 november jl.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

Verslag OJCS-raad 18 en 19 november 2010

ONDERWIJS

De OJCS-raad heeft tijdens het onderwijsdeel van de OJCS-raad conclusies aangenomen over:

- Intensivering Europese samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs voor de periode 2011–2020;
- Jeugd in beweging;
- Scholen voor de 21e eeuw: verhoging van het niveau van de basisvaardigheden;
- Duurzaamheid in het onderwijs;

Daarmee realiseerde het Belgische voorzitterschap consensus op al haar prioritaire onderwijsdossiers. Daarnaast vond er een gedachtewisseling plaats over de rol van onderwijs bij armoedebestrijding, sociale uitsluiting en ongelijkheid. Tenslotte presenteerde het aanstaande Hongaarse voorzitterschap haar prioriteiten voor de komende periode.

Intensivering Europese samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs voor de periode 2011–2020

Het Belgische voorzitterschap onderstreepte het belang van investering in vaardigheden tijdens de crisis. De toekomst zal vooral meer vraag naar hogere vaardigheden opleveren. Dat maakt dat het beroepsonderwijs de komende jaren een essentiële rol moet vervullen.

De tweejaarlijkse informele ministeriële bijeenkomst over de versterking van het beroepsonderwijs (Kopenhagenproces) wordt op 7 december in Brugge gehouden. Het Brugge-communicé zal uit de Raadsconclusies putten. Parallel aan ET2020 en EU2020 moet de versterking van het beroepsonderwijs worden ingezet.

EU-Commissaris Vassiliou gaf aan dat het succes van het Kopenhagenproces vooral te danken is aan de betrokkenheid van de stakeholders. VET moet bijdragen aan economische groei en sociale cohesie. VET heeft een betere profilering nodig, gebaseerd op communicatie en zichtbaarheid.

De raadsconclusies werden aangenomen.

Jeugd in beweging

EU-commissaris Vassiliou meldde dat werkloosheid van jongeren onder de 25 in de EU meer is dan 20% terwijl nog steeds 14,4% jongeren de school vroegtijdig verlaten en er relatief (tegenover de Verenigde Staten en Japan) te weinig hoger onderwijs-afgestudeerden zijn. Dat is nadelig voor de basisvaardigheden van de jeugd en hun positie voor de arbeidsmarkt. Youth on the Move moet de kwaliteit en efficiëntie van ons onderwijs verbeteren en de overstap van onderwijs naar de arbeidsmarkt vergemakkelijken. Binnen vier hoofdlijnen worden 28 acties voorbereid op de terreinen van onderwijs, opleiding en werkgelegenheid. De eerstvolgende actie is een Aanbeveling die moet bijdragen aan grensoverschrijdende mobiliteit.

Hierop werden de raadconclusies aangenomen.

Scholen voor de 21e eeuw: verhoging van het niveau van de basisvaardigheden

Door het voorzitterschap werd benadrukt dat het goed verwerven van basisvaardigheden vanaf jonge leeftijd een belangrijke rol speelt bij zowel de economische ontwikkeling als de ontplooiing van individuen. Van de vijf benchmarks uit 2002 zijn er vier niet gehaald, waaronder die voor leesvaardigheid. Deze laatste heeft zelfs achteruitgang laten zien. De MST-benchmark is wel gehaald, maar blijkt niet in overeenstemming te zijn met de grote behoefte aan afgestudeerden op de terreinen van wiskunde, science en techniek. Bovendien zijn vrouwen hier sterk ondervertegenwoordigd. EU-samenwerking kan op al deze terreinen helpen: door uitwisseling van ervaringen en van goede praktijken. Vandaar ook het grote belang van de nieuwe benchmarks uit 2009. De juli-bijeenkomsten van school DG's en de ministers tijdens het Belgische voorzitterschap hebben voeding gegeven aan de voorliggende conclusies.

De EU-commissaris gaf aan dat de problemen waarvoor we gesteld zijn moeilijk te overschatten zijn. Het is haast ondenkbaar hoe mensen hun gewone dagelijkse taken kunnen vervullen zonder de beschikbaarheid van basisvaardigheden. De Commissie is verheugd met de steun voor de voorgestelde acties: instelling van een High Level Group literacy en de Werkgroep MST.

De Raad nam vervolgens de raadsconclusies aan.

Duurzaamheid in het onderwijs

Het voorzitterschap stelde vast dat de afgelopen maanden, in het licht van de grote aandacht voor de financiële en economische crisis, de aandacht voor milieu en duurzaamheid vervaagd lijkt te zijn. Alle vraagstukken die in het geding zijn evenals voorstellen voor de rol van onderwijs zijn in de conclusies vervat.

Hierop gaf de EU-commissaris aan dat voor een duurzame economie ook onderwijs van groot belang is. Veel landen hebben al beleidslijnen om elementen van duurzaamheid in onderwijs en opleiding aan te pakken. Maar de inspanningen moeten alomvattend zijn in alle lidstaten. Onderwijs voor duurzame ontwikkeling moet worden opgepakt in het leven lang leren perspectief, met veel aandacht voor de positie van leraren.

De raadsconclusies werden aangenomen door de Raad.

Gedachtewisseling over de rol van onderwijs bij armoedebestrijding, sociale uitsluiting en ongelijkheid

Het voorzitterschap heeft van gelijke kansen in onderwijs een prioriteit gemaakt. Ongelijke kansen worden erfelijk als mensen de mogelijkheid niet krijgen om hun talenten te ontwikkelen. Onderwijs reproduceert nog teveel de sociale ongelijkheid die vooral in de steden hoog is. Veel van de problemen liggen buiten de bevoegdheden van de onderwijsministers, maar onderwijsministers kunnen veel verwezenlijken: flexibele kinderopvang van hoge kwaliteit, de beste leerkrachten voor de moeilijkste leerlingen, vooral in het beroepsonderwijs.

Nederland zette in op de kwaliteit van onderwijs. Openbaarheid op het internet van het inspectieoordeel ten behoeve van transparantie. Zwakke scholen moeten bijvoorbeeld binnen een jaar alles op orde hebben anders

worden ze gesloten. Verder zijn er extra maatregelen voor kinderen die dat nodig hebben. Sinds 2010 is een wet waardoor doelgroep-kinderen recht krijgen op VVE. Binnen de regio krijgen kinderen extra bedragen voor het terugdringen van achterstanden. Nederland meldde verder dat met regionale samenwerking veel resultaat is geboekt met het terugdringen van VSV. OMC en peer learning kunnen waardevol zijn. Het doel moet wel voor ogen worden gehouden, er valt veel te winnen door de verschillende vormen van monitoring en rapportages te combineren (waaronder VN, OESO en Eurydice).

De EU-commissaris stelde vast dat de socio-economische achtergrond van leerlingen nog veel invloed heeft op de kansen om kwalitatief goed onderwijs te genieten en voltooien. Daarom is inclusie onderdeel van de EU2020 strategie. Onderwijshervormingen zouden gepaard moeten gaan met hervormingen op andere beleidsterreinen. De Commissie zal een ontwerp Aanbeveling voor VSV voorleggen tegen het einde van dit jaar. Volgend jaar komt er een mededeling over VVE. Ook komt er een Aanbeveling over de erkenning van niet-formeel en informeel leren.

Het voorzitterschap rondde de gedachtewisseling af door het belang te onderstrepen om te investeren in het enige echt kapitaal dat de EU heeft: kinderen.

CULTUUR/AUDIOVISUEEL

Tijdens de OJCS-raad waren de volgende onderwerpen geagendeerd:

Cultuur

- Beslissing van het Europees Parlement en de Europese Raad Europees Erfgoedlabel;
- Europese Culturele Hoofdstad 2015;
- Werkplan Cultuur 2011–2014;
- Rol van cultuur bij bestrijding van sociale uitsluiting;

Audiovisueel

- Het Europese filmerfgoed;
- Europese cinema in het digitale tijdperk;
- Debat over de culturele en audiovisuele dimensies van de digitale strategie.

Europees Erfgoedlabel

Het Belgisch Voorzitterschap heeft kort verslag gedaan van de stand van zaken. Een besluit over het Erfgoedlabel zal naar verwachting onder Hongaars Voorzitterschap worden genomen.

Europese Culturele Hoofdstad 2015

Onder het voorzitterschap is het besluit aangenomen om de Belgische stad Bergen/Mons aan te wijzen als Europese Culturele Hoofdstad voor 2015. Het definitieve besluit tot aanwijzing van de stad Pilzen als tweede culturele hoofdstad voor 2015 zal naar verwachting onder het Hongaars voorzitterschap worden genomen.

Werkplan Cultuur 2011–2014

In een korte interventie stelt de Commissie dat veel vooruitgang is geboekt t.o.v. het vorige werkplan. Er is nu bijvoorbeeld in de breedte veel

meer bekend over de bijdrage van cultuur aan de totstandkoming van een inclusieve en economische Unie.

Ook wordt nu breder besproken welke rol cultuur kan spelen in de externe betrekkingen van de Unie.

De raadsconclusies zijn zonder verdere discussie aangenomen.

De rol van cultuur in de bestrijding tegen armoede en sociale uitsluiting

De raadsconclusies zijn zonder verdere discussie aangenomen.

Europese filmerfgoed

De Commissie was tevreden met de conclusies. Verder deelde de Commissie mee dat het nu zaak is mee te werken aan een gunstig rechtskader en de benodigde financiële middelen hiervoor te vinden.

De raadconclusies zijn aangenomen.

Europese cinema in het digitale tijdperk

De Commissie meldde dat de Europese film, met het oog op het behoud van een divers aanbod, ondersteuning nodig heeft. Volgens de Commissie zou dit mogelijk kunnen zijn binnen het bestaande stelsel van staatssteun.

De raadsconclusies zijn aangenomen.

Oriëntatiedebat over de culturele audiovisuele dimensies van de digitale strategie

De Commissie lichtte kort de verdere invulling van de Digitale Agenda (DA) toe. Het voorzitterschap wees daarbij op dat door een goede invulling van de actielijnen in de DA het sociale potentieel van de samenleving aanzienlijk versterkt kan worden.

EU-commissaris Kroes opende met de stelling dat de culturele diversiteit in Europa (waaronder erfgoed) en Europese creatieve content de kroonjuwelen van Europa zijn. Deze content zou volgens de EU-commissaris duurzaam gedigitaliseerd moeten worden. EU-commissaris Vassilou wees op het belang van het behoud van Europese film (culturele diversiteit) en het belang (het opzetten van) Europese Video-on-demand platforms.

Nederland legde de nadruk op het stimuleren van creatieve content en culturele diversiteit (wisselwerking tussen betere creatieve content en de uitrol van snellere netwerken), het rechtskader voor auteursrecht in de digitale omgeving (balans belang rechthebbenden en consumenten, stimuleren aantrekkelijk aanbod i.v.m. bestrijding illegaal aanbod, behoud culturele diversiteit bij pan-europees rechtenbeheer, fair-use) en het Radio Spectrum Beleidsprogramma (steun vrijmaken frequentieruimte voor snel mobiel internet met aandacht voor behoefte aan ruimte voor omroepoepassingen).

PRIORITEITEN VAN HET HONGAARSE VOORZITTERSCHAP

Het komende Hongaarse voorzitterschap benoemde de volgende thema's als haar prioriteiten voor het komend half jaar:

Onderwijs:

- onderwijs en actief burgerschap;
- VVE waarbij aandacht wordt gegeven aan de sociale dimensie van onderwijs;
- VSV, ook gerelateerd aan de Roma-problematiek;
- wegwerken van hindernissen voor mobiliteit;
- het beter ontwikkelen en beheer van talent;

Cultuur/Audiovisueel:

- rol cultuur bij de implementatie van Europa 2020 strategie;
- mobiliteit van kunstenaars en andere professionals in het culturele veld;
- Europees Erfgoedlabel.